

ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAHA 5 – ŘEPORYJE

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Školní rok 2021/2022

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE	3
2. ÚVOD	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
4. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE.....	6
5. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	7
6. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY	10
A) AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO UČITELE	10
B) AKTIVITY SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŽÁKY	10
DALŠÍ AKTIVITY V RÁMCI PPŠ	11
TÉMATA PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ZAČLENĚNÁ DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ NA 1. A 2. STUPNI.....	12
C) AKTIVITY PRO RODIČE A SPOLUPRÁCE S RODIČI	13
7. METODY A FORMY PRÁCE VYUŽÍVANÉ V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ.....	14
8. EVALUACE	15
A) KVALITATIVNÍ.....	15
B) KVANTITATIVNÍ.....	17
VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÉHO SBORU.....	17
SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI.....	17
PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY	17
VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	18
9. KONTAKTY	19
10. ZÁVĚR	20

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy:	Základní škola Praha 5 – Řeporyje, Od Školy 596/5, Praha 5, 15500
Jméno a příjmení ředitele:	Ing. Lenka Weignerová, Ph.D.
Telefon:	725 700 400
e-mail:	weignerova@zs-reporyje.cz

Jméno školního metodika prevence:	Mgr. Lucie Wilczková
Telefon:	731 927 536
e-mail:	wilczkova@zs-reporyje.cz
Specializační studium:	studuje (2020-2022)
Realizátor vzdělávání:	Vzdělávací institut středočeského kraje

Jméno výchovného poradce:	PhDr. Jana Zborovjanová
Telefon:	601 574 559
e-mail:	zborovjanova@zs-reporyje.cz
Specializační studium:	ano
Realizátor vzdělávání:	FF Prešovská univerzita

	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků
1. stupeň	11	232	18
2. stupeň	8	179	19
Celkem	18	411	37

2. ÚVOD

Preventivní program školy je dlouhodobý dokument, který je součástí ŠVP a jeho cílem je vytvořit pozitivní klima školy s minimem kázeňských problémů a rizikového chování ve škole i mimo školu.

Pro vypracování Preventivního programu školy byly využity následující závazné materiály:

- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení, MŠMT č.j. 21291/2010-28.
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních.
- Metodický pokyn ministra školství a mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. MŠMT-21149/2016.

Na tvorbě preventivního programu se podílí širší tým, v čele s metodikem prevence, dále výchovní poradci pro 1. a 2. stupeň, vedení školy a učitelé.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Praha 5 - Řeporyje je umístěna v zeleni, mimo dopravní provoz. Cílem naší školy, která vzdělává přibližně 400 žáků, je rozvíjet v dětech jejich přirozenou touhu objevovat. Nabádáme žáky k tomu, aby v sobě našli vnitřní motivaci k vědomému seberozvoji. Přesvědčujeme děti, stejně jako jejich rodiče, o tom, že známky nejsou jediným adekvátním měřítkem ve vzdělávání. Velký důraz klademe na zpětnou vazbu.

Našim žákům dáváme navíc příležitost k tomu, aby výrazně zasahovali do dění ve škole. Zvolení zástupci tříd tlumočí pedagogům a vedení školy připomínky, návrhy či přání svých spolužáků prostřednictvím žakovského senátu. V souladu se svými zájmy si každoročně vybírají naši deváťáci z nabídky tzv. povinně-volitelných předmětů – robotika, mediální výchova a etika.

Snažíme se dětem zprostředkovat vhled do odlišných kultur. Již několikátým rokem zapojujeme naše žáky do mezinárodního projektu E. D. I. S. O. N.. Celý týden provázejí naše žáky ve výuce i po škole studenti z nejrůznějších koutů světa.

Jako obrovské vzájemné obohacení vnímáme, když do našich lavic usedají žáci pocházející z odlišného jazykového i kulturního prostředí. V porevoluční době u nás absolvovali a absolvují základní školní docházku děti z Ukrajiny, Ruska, Vietnamu či Rumunska. U dětí s odlišným mateřským jazykem zaměřujeme své úsilí především na jejich rychlé zvládnutí českého jazyka a začlenění do kolektivu třídy.

4. ANALÝZA SOUČASNÉ SITUACE

Problematika rizikového chování dětí je celospolečenským problémem. Projevy rizikového chování se dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Z našeho pohledu pedagogů je důležité zahájit prevenci rizikového chování právě v době základní školní docházky, snažíme se poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech projevů rizikového chování podaných přiměřeně k jejich věku.

Nutnost řešení otázky rizikového chování se ukazuje jako nutné již od mladšího školního věku, proto je důležité zahájit prevenci již od 1. třídy základní školy. Usilujeme o to, aby žáci v průběhu školní docházky absolvovali programy zaměřené na široké spektrum preventivních témat a aby prevence ve škole působila komplexně. Na prvním stupni se zaměřujeme především na stmelování kolektivu a otázky bezpečnosti – ať už v osobním nebo online životě.

Žáci druhého stupně jsou nejohroženější věkovou skupinou, co se týče alkoholu, kouření a drog, proto se snažíme prevenci směřovat na tato témata. Zaměřujeme se také na významné mezníky v životě dětí, které hrají velkou roli v utváření jejich osobnosti – vstup do první třídy, přechod na druhý stupeň a v 9. ročníku připravujeme žáky na přechod na střední školu.

Mezi nejčastější problémy řešené při vyučování patří: zapomínání školních pomůcek, neplnění školních povinností a vulgární vyjadřování. V předchozích letech jsme se setkali s tímto rizikovým chováním: šikana a kyberšikana, sebepoškozování, kouření a záškoláctví během distanční výuky. Všechny problémy byly okamžitě řešeny v rámci spolupráce třídního učitele, metodika prevence či výchovného poradce a vždy byly projednány se zákonnými zástupci žáků. Žáci měli také menší problémy s adaptací po skončení distanční výuky, vnímáme jako důležité se během tohoto školního roku zaměřit na posilování třídních kolektivů a na práci na pozitivním klimatu ve třídách – ať už formou třídnických hodin nebo preventivních programů.

Na preventivních programech dlouhodobě spolupracujeme s externí organizací Život bez závislostí, jejíž lektoři jsou vysokoškolsky vzdělaní speciální pedagogové, či psychologové, kteří po rozhovoru s metodikem prevence a s třídním učitelem zrealizují preventivní program přizpůsobený charakteristice třídy.

5. CÍLE PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cíle preventivního programu reflektují aktuální situaci, stěžejním cílem je předcházet rizikovému chování. Ve stanovení cílů je vždy přihlédnuto k věku žáků a k situaci v daném kolektivu školní třídy během školního roku. I v letošním školním roce pokračujeme v dlouhodobém programu s organizací Život bez závislostí a v besedách pořádané Městskou policií.

Cíl:	vytvoření bezpečného klima
Ukazatele dosažení cíle:	Bezpečné klima ve třídách, pozitivní atmosféra, důvěra žáků.
Zdůvodnění cíle:	Vytvoření přátelské a důvěryhodné atmosféry, předcházení šikany.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Dlouhodobým cílem školy je, aby k nám děti měly důvěru a nebály se nám svěřit s případnými problémy. Usilujeme o vytvoření místa pro efektivní vzdělávání.

Cíl:	posilování komunikačních dovedností
Ukazatele dosažení cíle:	Schopnost řešit konflikty a problémy.
Zdůvodnění cíle:	Vzájemné přátelské soužití a tolerance.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Umění vyjádřit a obhájit si svůj názor, pravidla vzájemné tolerance a respektu.

Cíl:	poskytnout žákům množství informací o rizikovém chování
Ukazatele dosažení cíle:	Žák dokáže vyjmenovat druhy a nebezpečí rizikového chování (např. alkohol, drogy, šikana ad.).

Zdůvodnění cíle:	Je nutné informovat žáky o rizikových jevech, se kterými se mohou ve společnosti setkat.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Seznamovat žáky s trestními důsledky nezodpovědného chování vůči druhým. Předat informace o tom, jak se takovému chování bránit.

Cíl:	výchova ke zdravému životnímu stylu
Ukazatele dosažení cíle:	Žák vysvětlí zásady zdravé výživy a zapojuje se do sportovních aktivit pořádaných školou.
Zdůvodnění cíle:	Řada žáků se stravuje nezdravě, je důležité jim vštěpit správné návyky již na 1. stupni a informovat je o nebezpečí poruch příjmu potravy.
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Vést žáky ke zdravému životnímu stylu.

Prevence rizikového chování dětí v působení naší školy je dále zaměřena na:

a) předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- šikana a ubližování
- kyberšikana
- vandalismus a další formy násilného chování
- záškoláctví
- krádeže
- rasismus, intolerance
- kriminalita a delikvence
- poruchy příjmu potravy
- sexuální rizikové chování

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- týrání a zneužívání dětí
- ohrožování mravní výchovy mládeže

Další cíle:

- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporující prevenci

Všechny stanovené cíle našeho PPŠ jsou v souladu a plně přispívají k plnění dlouhodobých cílů naší školy: plnit zadání ŠVP, podílet se na utváření mladého člověka, na jeho zdravém životním stylu a pozitivně formovat jeho osobnost.

Pozitivní výsledky PPŠ jsou závislé na kvalitní a intenzivní spolupráci mezi školou a rodiči žáků.

6. SKLADBA AKTIVIT PPŠ PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

A) AKTIVITY PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO UČITELE

Název a odborné zaměření vzdělávání	Rizikové chování u žáků
Stručná charakteristika	seznámení se s výskytem rizikového chování na naší škole a možnostmi řešení
Realizátor/ lektor	metodik prevence, lektori organizace Život bez závislostí
Počet proškolených pedagogů	všichni pedagogičtí pracovníci
Počet hodin	2
Termín konání	v průběhu školního roku 2021/2022 (porady, setkání s lektorem organizace Život bez závislostí)

B) AKTIVITY SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE PRO ŽÁKY

Název programu	Dětství bez drog
Typ programu	interaktivní seminář
Stručná charakteristika programu	Žádoucí a nežádoucí chování, nebezpečí závislosti na alkoholu, závislosti na počítači, problémy v pubertě, návykové látky, přechod na střední školu.
Realizátor	organizace Život bez závislostí
Cílová skupina	všichni žáci 1. a 2. stupně
Počet žáků v programu	400
Počet hodin programu	45
Návaznost na cíle preventivního programu	Hlavním cílem projektu Dětství bez drog je předcházet rizikovým jevům v chování žáků a také zmírňovat projevy rizikového chování.
Ukazatelé úspěšnosti	Zpětná vazba účastníků a třídních učitelů, klima třídy.
Termín	V průběhu školního roku 2021/2022.

Zodpovědná osoba	Mgr. Lucie Wilczková
------------------	----------------------

DALŠÍ AKTIVITY V RÁMCI PPŠ

- Řeporyjská strašidylka – slavnostní přijímání žáků prvních tříd, účast žáků, pedagogů a rodičů žáků naší školy
- Dráček předškoláček - akce, kterou pořádají učitelé 1. stupně pro předškoláky MŠ v Praze 5 - Řeporyjích
- zdravý životní styl – „Jablíčkový den“ a „Bramborový den“ pro žáky 1. stupně
- aktivity v rámci předmětů – projektové vyučování, projekty v jednotlivých předmětech, celoškolský projekt
- ročníkové práce žáků 9. tříd
- účast v literárních, výtvarných, sportovních soutěžích a vědomostních olympiádách
- přespolní běh, sportovní dopoledne
- ekologická výchova
- lyžařský kurz
- škola v přírodě
- školní výlety
- třídnické hodiny
- dramatický kroužek
- sportovní kroužek
- žakovský senát

Přestože hlavní náplní dalších aktivit není prevence sociálně rizikového chování, tyto aktivity výrazně napomáhají v upevňování přátelských vztahů žáků naší školy. Při většině akcí se setkávají žáci vyšších i nižších ročníků, učí se spolu spolupracovat, řešit problémy života ve skupině, osvojují si toleranci k druhým, učí se zvládat zátěžové situace, starat se sami o sebe i o ostatní. Většina těchto akcí navíc napomáhá k prezentaci naší školy a v neposlední řadě i k upevňování spolupráce s rodiči a k navázání dobrých vztahů – škola – rodiče žáků.

TÉMATATA PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ ZAČLENĚNÁ DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ NA 1. A 2. STUPNI

Ročník	Předmět	Téma	Vyučující
1. – 2. ročník	ČJS	✓ dopravní výchova ✓ spolupráce ✓ osobní bezpečí ✓ zdravý životní styl	třídní učitelé
3. -5. ročník	ČJS	✓ mezilidské vztahy ✓ zdravý životní styl ✓ návykové látky ✓ šikana ✓ bezpečnost na internetu	třídní učitelé
6. – 9. ročník	VO, Ch, Př, TV, ČJ, MV	✓ mezilidské vztahy ✓ zdravý životní styl ✓ návykové látky ✓ způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ✓ tolerance, respektování odlišných názorů ✓ rasismus ✓ lidská práva a práva dětí ✓ právní odpovědnost ✓ šikana a kyberšikana ✓ nebezpečí sociálních sítí	vyučující daných předmětů

C) AKTIVITY PRO RODIČE A SPOLUPRÁCE S RODIČI

Název programu	Společné aktivity
Stručná charakteristika programu	• Řeporyjská strašidylka • den otevřených dveří • schůzky pro rodiče budoucích prvňáčků • třídní schůzky a konzultace
Realizátor	vyučující ZŠ
Počet hodin programu	dle zájmů rodičů
Termín konání	v průběhu školního roku 2021/2022
Zodpovědná osoba	učitelé pověřeni vedením školy

7. METODY A FORMY PRÁCE VYUŽÍVANÉ V OBLASTI PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

- interaktivní semináře
- diskuze
- výklad
- modelové situace
- dramatizace, scénky
- pozorování
- dotazníky
- hry a hraní rolí

8. EVALUACE

a) kvalitativní

V uplynulém školním roce jsme zrealizovali projekt „Dětství bez drog“, kterého se zúčastnili žáci 2. – 9. ročníku. Cílem našeho projektu je, aby žáci v průběhu školní docházky absolvovali programy zaměřené na široké spektrum preventivních témat, což se nám podařilo i v loňském roce splnit. Témata jsme upravili dle potřeb žáků a s ohledem na aktuální situaci. V některých třídách došlo totiž během online výuky k velké demotivaci žáků, proto jsme program zaměřili na motivaci a na to, jak se samostatně učit. Většinu preventivních programů jsme stihli během prezenční výuky – hlavně na 1. stupni (2. až 5. třídy).

Program „Dětství bez drog“ realizovala organizace Život bez závislostí. Všichni vyučující byli s lektory organizace nadmíru spokojeni. Lektoři před každou hodinou promluvili s třídními učiteli a snažili se získat co nejvíce informací o třídě. Po hodině opět proběhla diskuze s učiteli, kdy došlo ke společnému zhodnocení preventivní lekce a zároveň učitelé dostali doporučení, jak dále se třídou pracovat. Při distančním vzdělávání lekce byly vedeny online, nejednalo se ale prostě přednášení, děti byly aktivně zapojeny, takže seminář byl stále interaktivní, i když probíhal online formou.

V loňském školním roce jsme využili pro většinu tříd na 2. stupni téma motivace, protože jsme cítili, že žáci jsou už silně demotivováni online výukou a přestávají se učit. Přimět děti k tomu, aby byly motivované, je samozřejmě dlouhodobější proces, ale preventivní program byl úspěšným prvním krokem k tomu, abychom na motivaci s žáky pracovali i nadále, například na třídnických hodinách, které na naší škole probíhají.

Vzhledem k distanční výuce jsme nestihli zrealizovat všechny domluvené preventivní programy ve spolupráci s Městskou policií, které byly naplánované hlavně pro žáky 1. tříd, kteří se z finančních důvodů nezúčastnili projektu Dětství bez drog. V následujícím školním roce bychom ale rádi v preventivních programech a ve spolupráci s MP pokračovali.

Distanční výuka také přinesla některé nové problémy – žáci trávili více času na technologiích, řada z nich musela převzít zodpovědnost za své učení, protože neměli doma rodiče, kteří by na ně dohlíželi. Ne všichni si s tím dokázali poradit, u některých pak byla nutná potřeba telefonické konzultace s rodiči, kterou vedli třídní učitelé. Podařilo se nám ale zapojit všechny žáky do distančního vzdělávání.

V letošním školním roce bychom se na základě výše uvedeného zaměřili na stmelování třídních kolektivů po distanční výuce – hned v září jsou na 2. stupni naplánované výjezdy na školu

v přírodě. Dále se chceme zaměřit na duševní zdraví dětí po dopadech distanční výuky – zaměřit se na dovednosti, které umožní jedincům efektivně zvládat úkoly a výzvy každodenního života – týmové práce, verbální a neverbální komunikace a rozvoj kritického myšlení. Dále bychom chtěli zvýšit důraz na preventivní aktivity zabývající se rizikovým chováním v kyberprostoru a rizikovým chováním vyskytujícím se v souvislosti s používáním technologií.

b) kvantitativní**VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÉHO SBORU**

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování	
Počet vzdělávacích aktivit	1
Celkový počet proškolených pedagogů	26
Počet hodin vzdělávání	8

SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODIČI

	Počet aktivit	Počet hodin	Počet zúčastněných rodičů
Schůzka rodičů budoucích prvňáčků	1	1	40
Slavnostní rozloučení se žáky 9. ročníků	1	2	20

PREVENTIVNÍ AKTIVITY PRO ŽÁKY ŠKOLY

Specifické preventivní aktivity reagující na individuální situaci (problém) ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	Jak se zdravě stravovat	8. a 9. třídy, 63 žáků	2
	Tonda obal	1. + 2. třídy, 97 žáků	5

Interaktivní seminář	spolupráce	2. - 5. třídy, 179 žáků	16
	konflikt	6. třída, 20 žáků	2
	motivace a učení	6. - 8. třídy, 110 žáků	10
	přechod na střední školu	9. třídy, 28 žáků	4
Pobyťová akce	škola v přírodě	6. + 7. třídy, 80 žáků	5 dní
	spaní ve škole	9. třídy, 28 žáků	1 den
	vícedenní školní výlet	5. + 7. třída, 52 žáků	4 dny

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Volnočasové aktivity ve škole	Počet aktivit	Počet žáků
Školní družina	4	150
Školní kroužky	12	95

9. KONTAKTY

Metodik prevence při PPP	Mgr. Lucie Matějovská	735 379 422	prevenceppp5@volny.cz
	Bc. Ondřej Mýtina	251 611 803	mytina.ppp5@gmail.com
Protidrogový koordinátor	Bc. Václav Konečný	257 000 265	vaclav.konecny@praha5.cz
Organizace Život bez závislostí	Mgr. Tomáš Holub	773 050 840	t.holub@zivot-bez-zavislosti.cz
Oddělení sociálně právní ochrany dětí	Mgr. Izabela Joppová	257 000 437	izabela.joppova@praha5.cz
Krajský metodik prevence	Ing. Monika Puchelová	236 004 164	monika.puvchelova@praha.eu
Pražské centrum primární prevence		222 074 126	

10. ZÁVĚR

Preventivní program školy 2021/2022 pokračuje a navazuje na předcházející roky. Naše preventivní aktivity na sebe navazují, jsou kontinuální a komplexní. Preferujeme interaktivní semináře pořádané organizací Život bez závislostí. Programy berou zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců a na vytváření dobrého klimatu v každé třídě a tím i celé škole. Snažíme, aby žáci získali řadu znalostí a dovedností v oblasti prevence rizikového chování. Školní metodik prevence spolu s vedením školy a ŠPP je připraven reagovat na aktuální problémy školy a pomáhat při jejich řešení.